

HETI SZEMLE

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre — 8 K — f. | Negyedévre — 2 K — f.
Félévre — 4 „ — „ | Egyes szám ára 16 fillér.
Tanítóknak és kézműiparosoknak egy évre 6 korona
Amerikai Egyesült-Államokba — egész évre 3 dollár.

Felolós szerkesztő:

VARJAS ENDRE.

Laptulajdonos

A SZATMÁR-EGYHÁZMEGYEI IRODALMI KÖR.

A szerkesztőséget és kiadóhivatalt illető összes küldemények, pénzek, hirdetések stb. a **Pázmány-sajtó** címére (Szatmár, Iskola-köz 3. sz.) küldendők.

Pályázati hirdetések egyszeri közlése 5 korona
Nyiltár sora 40 fillér.

A lap megjelenik minden szerdán

A „cibus grandium“ új utai.

Szatmár, 1912. szept. 17.

(+) Mikor a monstrantia titokzatos szentsége köruttra indul és a világszemeinek keresztüzében tartja triumpháló diadalmenetét, hogy életének, levésének, uralmának dicsőséges megmutatásával beleszántson avar-szívekbe, kopár lelkekbe, karszatos elmékbe — ujjmutatás ez.

A „cibus grandium“, a lélekóriások és szellemnagyságok táplálója im utjelzővé lesz: hogyan kell hozzáférközni azokhoz, a kik az Isten küszöbéhez vivő ösvényt elfelejtették.

Kilép az utcza zsvivájába, a sárban járó emberekhez. Fölkeresi ezeket a vakokat, tudatlanokat. Mint egykor Galileában.

De most ragyogó udvarral rójjja az utcákat. Vele vannak, kísérik őt, fejedelmi sarjak, biborpalástos főpapok, violaselymes püspökök, aranykoronás király, drágakövektől csillogó főurak, pompázó dolmányú, délceleg gárdisták. Aztán beláthatatlan tömegű nép. A százezrek sorai-

ban tudósok és együgyűek, művészek és kerges kezű munkások, gyárak és mezők, hivatalszobák és műhelyek napszamosai, világvárosok és tanyák népe.

Igy megy ma Isten a milliók meghódítására.

Nagy elhatározó diadalt, hozsanás győzelmet lehetne-e aratni a templomok csöndjében, a szűk falak közt, a tornyok bástyái mögött?

A széles csatatér ott van a városok körngetegeiben, a nagy országutakon, a kereskedés piacain, a gyárak gépei mellett, az ekevas feketére vajt barázdái között. A templomon kívül lüktető élet zürzavarában. A hol elfelejtették a „grandium cibus“-t, a nagyságra nevelő kenyeret.

Nagyon tudjuk ezt mi is, hogy csakugyan ott a csatatér.

És mégis megmaradunk — templomos lovagoknak.

Talpig fegyverben, nemes mívű vértben, finom damaskusi pengével ott maradunk falaink közt. Pánczélunkat vas nem járhatja át, golyó nem tépheti meg, fegyvertárunkkal

nem mérközhetik a sansculotte-oké. És mégsem eresztjük le váraink őrbástyáinak lánczos kapuját. Boltives várunk kőkoczkái esőrömpölnek csak lábhoz vert fegyvereink döngésére. Befelé fordított ágyuinkat nem vontatjuk le magas fellegvárainkból a csatatér széles síkságaira. Jól fegyverzett seregünkkel nem rontunk az ellenség sűrű rendjébe. Hajlós, éles kardunk csak a mi táborunkban suhog, hogy széthasítsa — a levegőt.

... Az Eucharistia pedig kilép a templomajtón.

Megy az utcára, a pénztől csengő életbe, a sáros országutakra, a zsbongó piacra, a hol a milliók tülekednek. És elvesznek. Meghalnak az éhségtől és szomjuságtól, a mely lelkökben van.

Az Eucharistia nem nézheti ezt a haláltánczot.

— Bizony ujjmutatás ez!

Hogy ki kell lépünk a mi fegyverkésztségünkkel nekünk is az igazi csatatérre. Föl kell keresnünk milliókat.

Mind a hányan csak vagyunk

Visszaemlékezések.

VII. A mi jó Danyi bácsink.

— Befejező közlemény. —

Életének utolsó tizedében beköltözött a tanítóképzőbe. Szerény, egyszerű „diák-szobába“, mint ő szokta nevezni. Ugyanazokkal a festett, régi stíli butorokkal és a legszükségesebbekkel, melyeket tanárságának kezdetén vett. Bizony akárhány falusi tanító lemosolyogta volna ezeket a butorokat, ha nem ismeri a mi Danyi bácsink puritán egyéniségét.

Az hittem, azt hittük, hogy ez a beköltözés az öreg élet gondjainak könnyítésére fog szolgálni. Ő maga is úgy remélte. Bár ilyen, efféle dolgokról egyáltalán nem szokott nyilatkozni. De hiszen, érteni lehetett — az ő hallgatásából is.

Am nem így történt. A kit egyszer a jó Isten — a legnemesebb értelemben mondom — jó szívvvel, a mások iránt való folytonos aggodással, a maga sorsának gyenge megítélésével vert meg: az javithatlan. Azt a lejtőn megállítani már nem lehet.

Eddig is szerette ő az ifjúságot. Szegény emberek gyermekei, bajban levők, árva ta-

nulók az ő ajtaján és szívében nem hiába kopogtattak. Járt-kelt értük. Irt, kéregetett. Sorsukat hosszú idők után is jegyzékben tartotta lelke lapján.

Hanem most!

Mikor közvetlen-közletről érintették a külső igazi vagy látszólagos jelenségek! No de most! Mikor az ifjúság körül donghatta, mint a méhek a még mindig dus virágában levő öreg akáczfát... most, az ő sorsa, az ő itélkezése, az ő akarata, az ő tárczája, az ő falat kenyere, az ő maga ruházata, az ő maga nyugalma, nappala és éjjele... megvesztegetett szívének bilincsei közé került, melyből többé szabadulás nincs.

Ő maga kopottas, zöldülő ruhában jár, csak hogy jusson mások számára. Maga-maga számára kért, könyörögni nem tud; de nem habozik nyakába venni a várost. Még a vendéglőket is bejárja, ha egy-egy ifju élmezés nélkül marad. Folyamodványokat ír. Leleményes módon száz és száz ösvényt keres, hogy azon az ő fiait keresztül vezetvén, célhoz juttathassa. Könyvszekrényében odébb toszulnak könyvei. És ott napról-napra ételmaradékok, kenyér, kalács, pogácsa és „humi-egymás“ kandikál. Megosztja reggelijét. Orvosságot, herbákat főz betegje számára. Papiros, írószer, könyv említésre sem méltó.

És szorgalmasan jegyez minden garast, a mit ilyen módon költ, mintha csak vagyontát jegyezn. Mintha csak lelkiismeretét akarta volna megnyugtani. Hogy ő takarékos. Hogy ő számot tud adni minden fillérről. Hogy ő ezeket az összegeket „befekteti“.

Talán öregségére, talán valami nagy, kolozális czélra. Hogy hát ő — milyen jó gazda.

Pedig préda volt. A jótékonyág prédája. Rossz gazda volt, minden aprólékos számadásai nyomán is elszámító volt, szegény öreg. Mert elszámította a jótékonyág natáráit. Mert nem vette észre, hogy igenis a sok jó nyomában, a mit cselekszik, rosszat is tesz. Akaratlanul teszi. Hogy sok ifjunak boldogítása mellett sokaknak kárává leszen. Hogy meglopják szive jóságát. Félrevezetik, visszafélek lágyszívvel. Könnyező szemével. Éjjeli virrasztó gondjaival.

Természetesnek fogjuk találni, hogy mindazon jelenségeket, miket az ifjúságnak anyagi segítésénél, gyámolításánál, szerető gondviselésénél látunk és tapasztalunk: átviszi a mi jó Danyi bácsink az ifjúság tanulmányi sorsára, ügyeire és általán érdekeire is. Ő mindenkit boldogított, tehát természetesnek találta, hogy más is hasonlóképpen cselekedjék. Ő mindenkit a kikötőben látott már eleve; hát kivánta, szerette, sőt bizony utána is járt, hogy más is úgy tegyen. Tanártársai igazán gyöngéd kimélettel és tapintattal adtak kezére. Hiszen nem is árt az, ha egy intézetben a rideg itélkezésre enyhítő sugarak esnek egy nemes szívnek melegétől. Nem árt az, ha a \$-us merevségét kissé ruganyossá teszi a derültebb életfilozófiának lelke és az életzáfalásának visszamosolygása. Sokszor kaczagása. Am, mindennek, ugy ennek az engedékeny, mindig csak az érzelmi oldalakat győzelemre segítő methodusnak is

Lapunk mai száma 10 oldal.

templomos lovagok, papok és világiak, gyermekek és férfiak, mind, a kik hiszünk, a kik körülálljuk az oltáron Lakozót, mind induljunk neki az utcának, a piacnak.

— A sajtóval. A hatalmas, imponáló napisajtóval.

Kelemen Samu kilépése. Szégyen a futás, de hasznos. Lám, szeretett képviselőnknek használt. Megmentette a pártjából való formális kizárástól és „ellenzékiességének” bizonyára nem valami elismerő bírálatától. Igaz, hogyha valakinek tiszta a lelkiismerete, annak könnyű az ilyen bírálatnak a szemébe néznie. Főleg, ha olyan jó „svádájú” fiskális a megbírálandó, mint Kelemen Samu. Csakhogy Kelemen Samu nem pusztán jó svádájú fiskális, hanem érzékeny és tekintélyére féltékeny politikus is. És szó, ami szó, az ellenzéki képviselői tekintély, meg a párt- és elvűség bizony nagyon megkopott volna, ha a pártkonferencián ráolvasták volna Kelemen Samura, hogy míg pártja a parlamentben a szuronyok hegyéig menő harcot folytatott, addig ő ügyvédi irodájában tevékenykedett, talán épen a tartolai kazárók védelmében törte a fejét s amikor nemesak az ő pártja, hanem az egész ellenzék kérelmetlen harezot proklamált a jelenlegi kormány ellen, akkor ő Szatmáron a béke szükségességéről szónokolt. Mindeme kellemetlenségektől megszabadult Kelemen Samu az által hogy — be nem várva a pártkonferenciát — kilépett pártjából. Oroszország annak idején — száz esztendővel ezelőtt — ugy védte meg Moszkvát Napoleon ellen, hogy maga felgyújtotta. Kelemen Samu pedig ugy védte meg elvűségét, hogy otthagya azt a pártot, amelynek programja alapján Szatmáron megválasztották. Moszkva ugyan njra felépült, de Kelemen Samu, merjük állítani, nem lesz soha többé Szatmáron képviselő.

Adakozzunk a Sajtóalapra!

meg vannak a maga határai. Meg kell lenniük. És ha ezeket a határokat Danyi bácsi elérte; és ott sorompókat állítottak... fájt neki. Nagyon fájt. Sokszor többször viharokat támasztottak lelkében. E viharok azonban ugy üttek el, hogy hivatkozott az ő hadseregére, azon ifjak százaira, a kiket hosszú időközön keresztül az ország minden részében... tréfásan ugy mondtuk mi azt — Kárpátoktól Adriáig... elhelyezett és a kik dicsőséget, koszorút kötöttek intézetünk homlokára. Mert ugy volt, igazán ugy van, hogy Danyi bácsi nem csak az intézetben apja az ifjuságnak, hanem az életbe lépés pillanatában is kézen fogta. Zörgött az ország minden részében. Utazott, ha kellett. Irt, ajánlott. Csakhogy az ő fiait álláshoz jussanak. Be is népesítette az egyházmegye határain kívül tul szatmári növényekkel az iskolákat. És önérettel mondhatjuk, hogy intézetünk növendékeinek jó hire van.

Mily tiszta öröme volt ennek az öreg embernek, ha dicsérő leveleket kapott. Szinte kigyult az arca. Megifjodott. Az emberi gyarlóság törvényei szerint azonban bizony egyszer-egyszer jön ám szomorú, leverő hír is. Danyi bácsi ilyenkor mély hallgatásba borult. Mint bánkódó apa, a ki jó fiában csalódott. Csak meghitt, legbizalmasabb barátainak panaszkodott. És kereste a körülményeket, melyek mindig a fiut igyekeztek menteni.

A legutóbbi időben már azoknak sem

Az eucharisztikus kongresszus.

— Saját tudósítónktól. —

Bécs, 1912. szept. 16.

A császárváros külső képén is erősen meglátszik a kongresszus. Az utcák tele vannak falusi paraszt csoportokkal, jórészt festői népviseletben, mint a tiroliak, lengyelek, szlovének. Érdekesek főleg a tiroliak. Egy részük a puskáját is állandóan magánál hordja, mert vasárnap mint lövészcsoporthoz fognak részt venni a körmenetben. Templomról templomra járnak és mindenütt buzgón imádkoznak.

Most Bécs az idegeneké. A rossz idő, a folytonos eső dacára óriási forgalom az utcákon. A Belváros nevezetes utcáin „Grabenen” Kärthner strassén alig lehet előhaladni. A kocsis és auto forgalom csak folytonos rendőri asszisztenciával tartható fel. Az előkelő szállodák előtt valóságos kocsis tábor áll, mert a rossz időben mindenki így vonul a gyűlések helyére.

A hivatalos adatok majd csak utólag fogják tudni kimutatni pontosan a kongresszusra Bécsbe jötték számát, de tekintve, hogy maga Magyarország tizenötezer résztvevővel szerepel, legalább is százezerről beszélhetünk.

Ellentététésnek semmi nyoma, de nem is volna ajánlatos. A város szépen fel van bogozva jelöl, hogy a házak tulnyomó részét keresztény kézben vannak. Feltűnően szép sok helyen a templomok virágdíszítése főleg azoké, hol az értekezletek tartanak. Am Hof, Augustiner és a Kapuziner Kirche a magyarok szerény külsejű, de nevezetes temploma.

Van Rossum bíboros pápai legátus kedden érkezett Bécsbe. Az osztrák határon, a bécsi egyházmegye határán, a pályaudvaron és a Szent István templomnál ünnepélyes fogadtatások voltak, de nem csak itt, hanem az egész út vonalon a határtól végig kint voltak a falvak népe az állomásokon. Hogy a pápa követét fogadja. A legátus ő Felsége vendége volt és a Burgban lakott.

A kongresszus ünnepélyes megnyitása szerdán délután volt a Rotunda óriási helyiségében legalább 15000 résztvevő jelenlétében. A terem közepén szemben az elnöki asztallal és a szónoki emelvényvel egy óriási tribün volt

az előkelőségek számára, melynek első sorában a főhercegek és mögöttük a püspökök foglaltak helyet. A püspökök száma 200 körül volt, oly szám, melyet a zsinatok óta sehol el nem értek. A kardinálisok Van Rossum legátus, Nagl bécsi, Katschthaler salzburgi, Boner olmtüzi, Skribenszky prágai, Amette párisi, Mercier mecheleni, Ropp boroszlói az elnöki szék mögött külön díszhelyeken ültek. Az elnöki széket Heylen nemuri püspök az eucharisztikus kongresszusok rendezője foglalta el.

A pápai leirat felolvasásával, melyet a közönség állva hallgatott, kezdődött meg a kongresszus. Ez után Van Rossum egy kellemes organummal és kiténő szónoki tehetséggel megáldott férfit intézett magas szárnyalású beszédet a jelenlevőkhöz, melyben főleg az uralkodó személyéről emlékezett meg igen nagy tisztelettel.

Az üdvözlő beszédek közül kiemelkedett Brifont belga ügyvéd francia nyelvű beszéde, melyben az anarchizmus és a világrend felforgatói ellen közös harcra hívta fel a világ katolikussait.

A Rotundában minden este és szombaton délben volt díszgyűlés, melyen a bíborosok és főhercegek mindig megjelentek. Csütörtöktől kezdve legszorgalmasabb hallgató volt a hadgyakorlatokról időközben hazaérkezett Ferenc Ferdinánd trónörökös nejével. Pater Andlon jezsuitának a Habsburgok és az Eucharistia című tartott előadása után, melyet a trónörökös mély meggyőződéssel hallgatott, nagy tüntetés volt a Habsburgok mellett, melynek spontánságában megnyilvánuló őszintesége mély hatást tett az összes jelenlevőkre.

A díszgyűlés szónokai közül nagy sikereket érték el Sustersics a szlovének parlamenti vezére, Hoffmann jezsuita, Gróf Ressegner dominikánus, gróf Somssich Béla és Pater Kolb ismert sajtó apostol. A szombati gyűlés végén a bíboros megadta a pápai áldást, a melyet 20000 ember térdelve fogadott.

A szakosztályi ülések különböző templomokban Am Hof, Augustiner és más helyeken délelőtt tartattak, de ezeken csak a kis rész ért el az érdeklődőknek. Délután az egyes nemzetek tartottak saját nyelvükön előadásokat. Ezek közül leglátogatottabb volt a magya-

panaszkodott. De én vettem észre, hogy mintha látásai világosodnának. Egy egy eljött nyilatkozatból tudom, hogy csalódásainak tudatában van. Csak nem fejezi ki teljesen. Aztán... mintha még egyszer fellobbanna lelkében a mások segítségének ösztöne. Szétesztja mindenét... azt a keveset, azt a romot-romot, a mivel még rendelkezik.

... És megy a gazdag koldus kincses Kolozsvárra az utolsó alamizsnával, a mit még kaphatott. Szegényen, elhagyatottan. Lelkében a halálnak megérző sejtésével. Kevesektől bucsuzva megy. Azt hiszi, én tudom, hogy azt hitte, hogy ő senkinek sem adós. Neki tartoznak sokan. Neki van nagy tőkéje, a mit gyűjtött, kuporgatott. Van is. Csak az a baj, hogy az a jótékvynság pénztárában van elkönnyelve. Ebből a tőkéből pedig a földön sok elvész. Sokszor minden. Megy... és talán vissza se néz a szegény gazdag koldus, egy gazdag életnek kincseivel kincses Kolozsvárra — meghalni. Idegen földbe megpihenni. A névtelenség sirhalmi közt — eltűnni.

Hagyhattuk volna, hagyhatjuk-e, hogy ez így történjék?

Kiáltok és szájamat nyitottam, hogy hallják meg fent, közepben és lent. Halljuk és értsük meg mindnyájan.

Mi adósai maradtunk ennek az embernek. Tudjátok meg, tudjuk meg édes mindnyájan.

És ha már nem adhattuk meg neki azt

az utolsó fizetést, a mit a legeslegszegényebb is zálogba tett tárgyain szerzett eszközökkel is meg ad a maga halottjának:

Hogy sirjáig kíséri...

Hogy a harangot kéri bucsuszóra...

Hogy egy szál virágot ad számára...

Hogy egy egy darab földet hint leeresztett koporsójára...

Hogy megjegyzi, emlékezetében tartja nyugvó helyét...

Meg kellett adni ennek az embernek az elégtételt, a gyenge, a halovány sorokban. Ezekkel a néma, ezekkel az utó kornak fennmaradó sorokkal.

Vagy talán akadt és akad sívár lélek a ki ezeket is sajnálta?

Ha vagytok, akkor titeket az emlékezet fog megbüntetni, megkorbácsolni.

Titeket a feledésbe dob. Ennek az embernek emléke ezrek emlékezetében élni fog.

... Irgalmas nővér kéri a jó Istent, segítse ki intézetüket. Nines miséspap azóta, hogy a mi jó Danyi bácsink — elköltözött.

Nines... és nines! És eszibe szökik. Imádkozik Danyi bácsiért. Hátha a jó Isten őt küldi... keressen... zörgessen... kérjen a jölelkü uraknál... Alig telik-mulik idő és ime önként jelentkezik a miséspap.

Hát legyen ez a jelenség sokak szemében illúzió. Hallucináció. Vizio. Bármi.

Én a lelkek közlekedésének nevezem. Ez pedig a földön való örök Emlékezet.

Ez a tied jó Öregem.

Bodnár Gáspár.

Aki igazán finom, kényelmes, elegáns és tartós honi gyártmányu

lábbelit akar vásárolni,

az forduljon bizalommal

Vuja János-hoz
Szatmár, Deák-tér

(Keresztes András-főle ház),

aki dűsan felszerelt cipő-raktárában csakis valódi finom bőrből a már is világhírű hazai gyárakban készült cipőket és eszmiákat nagyon is versenyképes árakban hozza forgalomba és üzletéből minden olcsóbbrendű készítményt, a szokásos bő- és talputanzatókat teljesen kikészítette, s akinek áru eszmiasság dolgában is párját ritkítja. Kivánatra mérték után bármilyen kivitelű cipők és eszmiák is készülnek.

roké a kapuczinus templomban, de itt valóságos életveszélyes volt a tolongás.

Minden este a Szent István templomban volt istentisztelet érdekes magyarázatokkal a miséről. Reggelenként különböző helyeken fényes főpapi misék tartottak a különböző nemzetek számára és különböző szertartás szerint. Szombaton reggel volt a magyarok közös aldoztatása Glattfelder Gyula csanádi püspök által, amelyen gróf Apponyi Albert és gróf Zichy Aladár is részt vett.

Szombaton délután a magyar püspököket és az egyházmegyék részéről szereplő alelnököket látta vendégül Izabella főhercegnő, mely alkalommal kedves meglepetéssel szolgált a bizottság a főhercegnőnek.

A vendégség végével megjelentek a palota előcsarnokában a mezőkövesdiek mintegy 130-an festői viseletökben és dalárdájuk néhány népdallal kedveskedett a főhercegnőnek, plebánusuk pedig üdvözlő beszédet mondott. A főhercegnő és a többi fenségek a szerenád végével barátságos beszédbe elegyedtek a magyarokkal, melynek alig akart vége szakadni.

Este az udvarnál volt fényes fogadás, melyre a püspökök, az arisztokrácia, diplomaták, a diszgyűlések szónokai, a bécsi és magyar bizottság tagjai voltak hivatalosak. A király több mint egy óra hosszat időzött a meghívottak között és főleg az egyházi főméltóságokkal beszélgetett.

Ófelsége kifejezett óhajására a rossz idő dacára is megtartották vasárnap a körmenetet. Bámulatos volt a közönség magatartása, mely a szakadó eső dacára — úgy a menetelők, mint a sorfalat állók — reggeltől délig kitartott. Több mint százezer férfi vett részt a menetben és legalább kétszer annyi állott sorfalat vagy helyezkedett el a Burg körül a tereken, és tribünökön. A Burg kapuja fölött egy gyönyörű baldachin volt felállítva oltárral, a hol a körmenet végével a szent mise bemutatott volna. Sajnos az eső miatt ez elmaradt és a mise a Burg kápolnájában lett megtartva.

Reggel 7 kor indult meg a menet és már tíz óra előtt az első csapat megérkezett a Burghoz. Ettől fogva szakadatlanul tartott a menetelés fél 1 óráig. Az első csoport a tyroliaké volt. Hetezer ember a legváltozatosabb népviseletben, lövész csapatokban beosztva katonás rendben vonultak fel egyházi zászlóik alatt. Elükön vitték azt a hatalmas feszületet, melyet száz év előtt Hofer András csapatai hordoztak.

Ezután következtek az idegen államok tagjai, majd Magyarország és a birodalom tartományai. A magyarok élén egy csapat diszruhás főúr haladt, épen így a lengyelek élén. A magyar csapat mintegy 7—8000 egyén volt, köztük 3500 tót Pozsony és Nyitra vármegyéből. Nagy számmal voltak krajnai ruthének és mint érdekességek kiemelkedtek a bosnyák és alban katolikusok.

Harmadik legnagyobb csoport a bécsi és alsóausztriai katolikus szervezetek csoportjai voltak, de ezek már be sem fértek a Burg nagy terére, hanem sorfalat állottak a Ringen mig köztük bevonult mint utolsó csoport 6000 katolikus pap és mintegy 200 püspök diszben gyalog.

Fél egykor trombita harsogás jelezte, az Oltáriszentség közeledtét. Elöl egy csapat testőr haladt. Utánna haladtak mintegy hetvenen lóháton és 18 titkos tanácsos diszhintóban és 10 udvari fogatban a kardinálisok és érsekek. Ezt követte 8 ló által volt diszkocsiban az Oltáriszentség és azután jöttek a király és főhercegek mind 6—8 lovas diszhintókban. A menetet mintegy 80 lovas testőr zárta be. A kocsik egy körfordulatot tettek a Burg téren a tömeg között, mely óriási Hoch és Eljen kiáltással üdvözölte az ősz uralkodót, azután bevonultak a Burgba.

Makóczy Géza papi és polgári szabó

Szatmár, Eötvös-utca 4/a. sz.

Ajánlja a főt. lelkész urak szives figyelmébe modern szabó-műhelyét, hol is mindennemű reverendák és papi öltönyök a legnagyobb pontossággal, jutányos árák mellett készülnek.

Tisztelettel

Makóczy Géza, papi- és polgári-szabó.

Árulás. Az „Egyenlőség“ című lap szeptember 10-iki száma érdekes leleplezést közöl. A kiváló neológ zsidó ujság leleplezi azt a titkot, hogy mit tekint a zsidóság elárulásának. Egyik cikkében ugyanis a következőket meséli el: A zsidóság körében — ugymond — akadni bünös „fajárlók“ nyomára. Elmondja rémlátásait egy hadügyminiszteri rendeletről, mely állítólag meg fogja gátolni azt, hogy zsidók a hadsereg tisztjei lehessenek. Aztán így folytatja: Akció megindításának okából magasállású urat kerestem föl e héten, kinek tanácsát, segítségét akartam kikérni és elmagyaráztam, milyen fölháborodást szülhet az a rendelet az egész zsidóságban, ha rájön, mit eredményezhet, milyen rést üthet emancipációs törvényünkben. Kimondhatatlan meglepetésemre a főméltóság nyugodt határozottsággal tagadta, — nem azt, hogy a rendelet ilyen tedencijául volna, az sem, hogy alkalmas volna porosz állapotokat teremteni nálunk, hanem tagadta azt, hogy a zsidóságot bántaná, hogy fiaik nem válhatnak tisztékké a hadseregben. — A zsidóság nagy többsége — jó forrásból tudom, ezt nekem egy orthodox vezér mondotta, — nem is szereti, ha a zsidó a hadseregben tiszté válik. Mi orthodoxok — mondotta az én informátorom. — megélni akarunk itt és vallásunkat betartani. Más egyébre nem vágyunk. A képviselői mandátumokra, állásokra a miniszteriumokban, a megyánél, a városnál; akadémiai pályadíjakra, írói babérokra, a keresztény urak szeretőire és egyéb passzióira csak a neológok pályáznak. Ismétlem, ezt egy orthodox vezér ember mondotta nekem, míg ön arról beszél, hogy a zsidóság fölháborodik, hogy nem lesz módja a jövőben a zsidó önkéntesnek, hogy tartalékos tiszté váljék. Jerobeám és Achab iszonytatót vétkeztek Izrael ellen, de ilyen árulással nem terhelték meg lelkiismeretüket. Így az „Egyenlőség“, amely neológ lap, tehát nem állja denunciaciói fajrokonait, az orthodox zsidóságot az egész zsidóság egyeteme előtt, mikor ilyen céltatos szavakat ad a szájukba. Ezekért végezzék el számadásukat az orthodoxok a neológokkal. Minket a dolog csak annyiban érdekel, mert ez eset is leleplezi a neológ zsidóságot, mely az „Egyenlőség“ szerint faji érdeknek tekinti a képviselői mandátumok, miniszteriumi, megyei, városi állások elfoglalását, az akadémiai pályadíjak és az írói babérok megszerzését. S hogy itt még utólag sem lehet helye semmiféle kimagyarázásnak, fényesen kitűnik magából az Egyenlőségből a faji tendencia, mikor az Izrael ellen elkövetett árulásról s „fajárlókról“ beszél. S teszi ezt ugyanaz az „Egyenlőség“, mely az emancipációs törvényt reklamálja, amely törvényt viszont a magyar nemzetbe beolvasztta, azzal együtt érzi és szenvedő zsidóságnak adta ajándékként egy jóhiszemű, vagy könnyen hívő nemzedék. Hát ilyen a neológ zsidók hálája viszonzásul a jótéteményekért, ilyen a neológ zsidók fajszeretete s ilyen az a sokat tagadott faji érdek, aminek elárulását immár nyíltan panasolja az áruló Egyenlőség.

A „lefokozott“ ünnepek.

Irtta: JÁMBOR LÁSZLÓ S. J. misszionárius.

Fölháborító az a hang, a melylyel a római pápa legújabb rendeletét az ünnepekre vonatkozólag az ujságokban és társaságokban szóvá teszik.

Katolikus ember, ki egyházazát szereti, ily hangon nem szólhat.

Arról minden ember előre meg lehet győződve, hogy senkinek a világon nem fekszik annyira szívére a katolikusoknak lelke üdve, sorsa, mint ép a pápának. A pápa tudja, hogy ő az Istentől rendelt pásztor, ki számot tartozik adni nyájának minden tagjáról. Ő tehát olyat nem tehet, a mi a hivek lelki kárára volna.

Azt is tudhatja minden józan gondolkodó ember, hogy nem egy napnak a munkája volt a rendelet. Bibornokok, püspökök és hittudósok hosszú időn át vitatták, tárgyalták, meghányták-vetették e kérdést. A körlevél tehát érett megfontolásnak a gyümölcse. A pápa, mint az egész világon elterjedt egyház kormányzója, magasabb szempontból nézi a

világ folyását, belát az idő mélyébe, látja a szociális alakulásokat, az ipar és kereskedelem fejlődését, a megélhetés nehézségeit, a drágaság növekedését és azért ő látnoki szemekkel korának kérlelhetetlen erővel követelő szükségleteit mintegy megelőzve, jónak látta az ünnepek módosítását. A pápa nem egy falunak, városnak, országnak szűk kereteire tekint, hanem az egész világ állapota, haladása lebeg szeméi előtt.

Azt is tudja minden katolikus ember, hogy régente a katolikus egyházban az ünnepek csak csirájukban voltak meg, de az idővel, az áhitat, a vallásosság fejlődésével ezek mind jobban kibontakoztak. Ezelőtt kétszáz és egy néhány évvel a szeplőtelen Szűz ünnepét nem ültük ünnep gyanánt, ma december nyolcadika az egész világon ünnep. Így keletkeznek és mulhatnak az ünnepek, melyek nem isteni parancson alapulnak. Az egyház megmarad, ruhája, külső díszje változik.

Mit akar a pápa az ünnepekre vonatkozó rendeletével? Enyhíteni akarja az ünnepekről szóló parancs szigorúságát. Mennyiben? Annyiban, hogy a már ismert hét napon (karácsony, husvét, pünkösd másodnapján, gyertyaszentelő, gyümölcsoltó, kisaszszony és Urnapján) a szentmise meghallgatása és a szolgál munká szünetelése súlyos bűn terhe alatt ne kötelezzenek. Ha valaki eddig súlyos ok nélkül elmulasztotta a szentmisét és üdögözött, halálos bünt követett el. A pápa, mint Krisztusnak földi helytartója, ettől a szigorú kötelezettségtől akar bennünket fölmenteni és azért csak halálával lehetünk iránta.

Már most azt kérdezem: eltörülte a pápa ezen rendelkezésével az ünnepeket? Megfosztotta az egyházat disztól? Ilyet csak elfogultság, gyűlölet, vagy tudatlanság mondhat. 1912. évi május harmadikáról kelt körlevél egész világosan mondja: „Öszentsége távolról sem akarja az ünnepeket elnyomni, ellenkezőleg kívánja, hogy az ünnepnepok ugyanazon fényvel tartassanak meg, mint annakelőtte.“ Tartanak meg az ünnepeket, de nem annyira a halálos büntől való félelem miatt, mint inkább szeretetből Isten iránt. Az indító okot nemesítette. Többet is teszünk, nagyobb az érdemünk. A herezegprimás Oeminenciája a lelkipásztoroknak meghagyta, hogy egy „körömnnyire“ se térjenek el a régi, bevezetett szokástól. Azért az ünnepeken ezután is csak úgy fognak harangozni, mint eddig harangoztak, csak úgy fognak prédikálni a papok, mint eddig prédikáltak, csak úgy fogják megtartani a nagy misét, mint eddig tartották, csak úgy fogjuk az Urnapot megülni, mint eddig ültük.

Mit céloz a pápa rendeleteivel? Meg akarja nyugtatni az embereknek lelkiismeretét. Előbb a vallásos ember, különösen a nagyobb városokban, a gyár- és bányatelepeken folyton aggodalomban, kétségben élt. Mások tartottak ünnepeket, ő nem. Mit tegyen? Ha ünnepet tart, veszíti kenyérért, állását; ha nem tart, bántja lelkiismerete. Most rá van bízva. Ha teheti, jöjjön, ha nem teszi, nem vétkezik. Mi katolikusok beláthatjuk, hogy a pápa ezen rendeletével sok halálos bünt megakadályozott. Már pedig egy halálos bűnnek a megakadályozása többet ér, mint az egész világ imádsága, böjtölése, vezeklése. A pápa rendelkezése tehát örömmel tölteti el szívünket.

Már most az kérdezem, kik beszélnek a pápa rendelkezése ellen? A jó, buzgó gyakorlati katolikusok? Ezek támadják lépten-nyomon, uton, utfélen, villanyosan és vasuton, hivatalos helyegekben és szórakozni vagyó társaságokban? Ha jó katolikusok, tudják, hogy az ünnepek a templomban épp úgy meg lesznek tartva, mint eddig, ők nem fognak panaszkodni zugolódni.

Kik beszélnek a pápa rendelkezése ellen? A kik eddig minden áldott vasár-és ünnepnep ott voltak a szentmisén, predikáción? Szó nincs róla! Hanem azok beszélnek, lármáznak, jajgatnak, a kiknek az ünnep csak abban áll, hogy kimentek a zöldbe a mulatóhelyekre, a kávéházakba, a lebujszóba, a pincékbe és a mi ünnepnepjaink kontójára lumpoltak, dőzsöltek, züllöttek.

Szidják a pápa rendelkezését a korcsárosok. Egyik Dél-tirolban oly hevesen tört

ki a pápa ellen, hogy beszéde közben szörnyet halt. Piszkolják a pápát a mozi- és orfeumtulajdonosok, a pálinkáspuhtikusok. Sajnálják ezek, hogy gyilkos, ész- és egészségrontó italukkal nem tehetik hamarabb tönkre szegény áldozatukat és annak családját. Vasár- és ünnepnap megfosztották heti keresményétől és krajczár nélkül lökték az utcára. Felesége üthette a garas nyomát, a gyerekek meg éhen koldultak. Kell ezeknek ünnep?!

Kik lármáznak az ünnepek némi lefokozása miatt? Hallatlan! Ki merete volna hinni? A szocialisták! Oh, de eszi őket a buzgóság! Ünnepek után vágyódnak! Miért? Hogy imádkozhassanak? Hogy misét hallgassanak? Hogy meggyóhassanak? Rájuk férne! De nem ez bántja őket. Az ő vallásosságukban nem hiszek. Ha ők lépnek föl, mint az ünnepek védői, akkor ők csak báránybőrbe bujt farkasok. Nagyon jól tudjuk, hogy szoktak ők ordítani: „ő nem érünk rá imádkozni, imádságból nem él meg az ember, a pap nem fizet minket, mit menjünk a templomba.“ Ilyen védőkből sem kérünk.

Kik szerepelnek manapság, mint az ünnepek védői? Beszélnek, hogy egyes buzgó reformátusok és kálvinisták. Nem kedvesek ők? Kicsinyes lélekkel azzal gunyolódnak most, nem lesz pirosra nyomva a kalendáriumban Mária ünnepe. Mintha bizony szűz Mária ünnepe nem lenne minden katolikus szívébe kitörölhetetlen betűkkel vésvé? Kár nekik a mi ünnepeinkkel törődni. Ha kevés nekik az ünnep, hát hívják össze az „ugynevezett“ papjaikat, „ugynevezett“ püspökeiket (mert manapság már mindenfélejük van a pápán kívül), hívják tetejükbe a német császárt és csináljanak miattunk akár hét piros ünnepet. A pápa miatt ne mérgeledjenek, mert megárthat szépségüknek.

Utoljára említem meg a lármázók között azokat, a kiket legelőször kellett volna említenem: a mosdatlan száju zsidó ujságírókat. Ők védik a mi ünnepeinket. Ők, a kik eddig a legaljasabb módon leszólták azokat. Emlékezzünk csak vissza a karácsonyi és husvét ujságokra. Karácsonynak szent titkát álomnak, regének, csalódásnak, képtelen és észellenes tanításnak nyilvánították. Midőn Krisztus föltámadásának ünnepe üli a katolikus világ, egyik ujságíró, ki azt hiszi, hogy a tudomány vele jött a világra, azt a hajmeresztő ostobaságot vágta olvasói kökemény fejébe, hogy Krisztus nem is létezett. Ilyenek akarnak beszélni az ünnepekről! No de gyászkatolikus az, a ki egy sipot fuj ezekkel és úgy tánczol, mint ők dudálnak.

„Fenegyerek“ ezek a zsidó ujságírók! Ők olyan dolgokhoz is hozzászólnak, a mihez éppenséggel nem értenek. Beleavatkoznak az egyház ügyeibe, bár abból csak annyit tudnak, mint tyuk az ábécéből. Ha én nem értek a földmíveléshez, a szabóság-hoz, vagy a bőrzéhez, hát nem szólok hozzá. Ők nem értenek az egyház belügyeihez, hát akkor mit prókátoroskodnak? Hogy is szokták mondani a suszternek? Maradj a kaptafád mellett. Ezt kellene a minden-lében kanál másvallású ujságcsinálóknak fülébe kiáltani. Söperjeteik saját házatok előtt!

No de értjük őket! Az ő szándékuk, czéljuk gyűlöletet szítani a római pápa ellen, visszariasztani, elszakítani a hiveket a szentatyától. Ezen czél eléréseért ők minden eszközt megengedettnek tartanak, ha még oly aljas is. Szóljon vagy írjon bármit is, Ő Szentsége, ők megfújják ellene a trombitákat, mint egykor Jericho falainál, de ha meg is pukkadnak, az egyház kőszikláján ők győzni nem fognak.

Mi katolikusok tudjuk, hogy mihez tartunk magunkat. Buzgóságért, hitért, erkölcsért, vallásosságért eddig sem koldultunk más portáján, megleszünk mi ezután is saját emberségünkben, megtaláljuk egyházunkban, a mire szükségünk van. Gunyolnak bennünket, gyalázzák a római pápát? A hold nyugodtan teszi útját az égen, ha mindjárt egy egész falu kutyája ugatja is.

Buzgó katolikusok, keresztény munkások, tartsuk meg ezentúl is az ünnepeket, ha azok bennünket nem is köteleznek halálos bűn terhe alatt. Örülni fog buzgóságunk-

nak, Isten és szűz Mária iránti szeretetünknek a pápa, de legfőképpen a jó Isten.

A pápa rendelkezésére meghajolnak népek és nemzetek, országok és uralkodók, meghajlunk mi is. Buzgón kérjük az egek Urát:

Tartsd meg Isten szent Atyánkat,
Krisztusnak helytartóját!

A bécsi pirosító.

(u.) Hiába próbálnók tagadni, tény az, hogy a legutóbbi királyi kitüntetések nem annyira a szerzett érdemek jutalmazásai akartak lenni, mint inkább a kormány politikájának tüntető helyeslése s a kormány pozíciójának erősítése az ellenzék támadásaival szemben. Azon nincs mit csodálkoznunk, hogy Bécsot kegyeinek osztogatásában egy cseppet sem zavarják a jelenlegi kormány súlyos bűnei, alkotmánytiprása és erőszakosságai. Hiszen a törvénysértések sorozatát Bécs érdekében követte el Lukács meg Tisza; azok árán kapta meg Bécs mindazt, amire tíz éven át hiába várakozott. Megkapta hadserege számára a százmilliókat, minden épkezláb emberünket s eltemette a magyar nemzeti követeléseket. Ekkora szolgálathoz már csak halás lehet. A czél el van érve. Az eszközök ugyan gyalázatosak és piszkosak voltak. De ezzel Bécsben nem törődnek. Bécsben nemcsak ismerik, hanem helyeslik is Machiavelli politikáját, főleg ha a magyar nemzet letöréséről van szó.

Figyelemre méltó egyébként az a körülmény is, amelyre legutóbb egyik német lap mutatott rá. Bécsben már előre számoltak az 1915. évben Magyarország gazdasági függetlenségéért meginduló küzdelmekkel. 1915. és 17-ben kerülnek ugyanis tárgyalás alá a közös bank szabadalma s a monarchiának nemzetközi szerződésai. Ekkor nyílik majd újból alkalma az országnak, hogy önálló gazdasági berendezkedésének biztosításával megmentse magát az állami fejlődés alapjait. Ez az esetleges emancipációs küzdelem már most is aggasztja Bécsot. Tudja nagyon jól, hogy a gazdasági önállóság rövid időn belül Magyarország javára billentené a hatalmi tulsúly mérlegét, hogy ellenállhatatlan erő adna a magyar nemzeti törekvéseknek és letörné a szarvát az osztrák elbizakodottságnak. Ezért készül már most az ellenállásra. Milyen megbecsülhetetlen szolgálathoz tehet majd akkor Bécsnek egy olyan szolgálathoz és lelkiismeretlen többség, mint a mai munkapárt. Micsoda nagy veszedelemtől szabadítja meg Ausztriát egy olyan erőszakos, jogon-törvényen keresztüljáró magyar képviselőházi elnök, mint Tisza István és egy olyan önző, a hatalomhoz görcsösen ragaszkodó, a hatalomért mindenre képes kormányelnök, mint Lukács László. Ezeket az embereket, ezt a többséget meg kell becsülnie Bécsnek, bizalmával s a kitüntetések záporával kell elhalmoznia. Hogy el ne keseredjenek a sivár lelki desperádók, számuk meg ne fogyatkozzék akkorára, amikor majd újból fejbe kell kőltetni az aléltóságából eszmélő és élni akaró magyar nemzetet.

A nemzetnek tehát semmi oka nincs arra, hogy a magas kitüntetések után mérsékelje Lukácsék elleni haragját. Ellenkezőleg, még elemibb erővel kell követelnie az alkotmányunkon ejtett sérelmek orvoslását s a parlamenti merényletek értelmi szerzőinek skartba tételeit. Alkotmányunk arczulsapáisaiból s a nemzet kijátszásából épen elég volt. Bűn volna a merénylőknek megkegyelmezni. Annyi volna az, mint a politikai kalandorok, a törvényszegések és alkotmánytiprások uralmának rendszeresítése. Állami önállóságunkról való lemondásunkat jelentené az s előbb-utóbb az összbirodalomba való beolvadásunkat eredményezné. Bécsnek csak ezen feltételekhez kellene kötnie a kormány hatalom adományozását; Lukács a hatalomért ezt is megtenné.

Lukácsnak bukását egyenesen a nemzet becsülete követeli. Az ő kormányon maradását az impedimentum publicae honestatis teszi lehetetlenné. Nem ismerünk államférfiut, aki annyi politikai inkorrektuséget kö-

vetett volna el, mint Lukács László. Mindenkét becsapott eddig, akivel közéleti szereplésében, a hatalom után való futkosásában érintkezésbe jutott. Aulikusága émeletítő. A nemzet tőkéinek, évezredes értékeinek fölfelvaló árubabocsátásában a bibliai tékozló fiut megszegyenítő pazarlást vitt végbe. Jelenlegi politikájában olyan ravasz taktikával, olyan balkáni fogásokkal dolgozik, amelyek ellen egyszerű polgáremberek indignálódva tiltakoznának. A legutolsó sarki hordár is tudja, hogy ezidőszert a Lukács személye a kibontakozás legfőbb akadály a hogy bárki széles Magyarországon eredményesebben simithatná el a politikai ellentéteket, mint ő. Még sem távozik állásából, amelyre pedig olyan méltatlannak bizonyult. Inkább duljon tovább a kiméletlen harc, szenvedjen nemzet, parlament, alkotmány további súlyos sebeket, de ő a hatalomtól nem tágit.

Hiába, nagy hiba volt, ilyen emberre bízni a magyar közélet irányítását. De örök szegényünk lesz, ha ez az ember a közel-múlt eseményei után is hatalmon maradhat.

Állattenyésztésünk.

Írta: id. EGAN LAJOS.

Dicséretet érdemlő szép dolog az, hogy a vármegyei gazdasági egyesületek tevékeny munkát fejtenek ki a tenyészállatok beszerzése körül.

Ezzel a kisemberek jövedelmét, vagyona-t igyekeznek növelni, amit nemcsak azok, hanem a közérdek szempontjából fölötté czél-szerűnek tartunk, mert az elősegíti egyrészt az ország gerincének gazdasági megerősödését, másrészt az olcsóbb élelmézt.

De újabb időben kialakult viszonyaink kényyszerhatása alatt minden kisczudát abba a helyzetbe kell hozni, hogy sok állatot, még pedig jó fajta állatot tarthasson, hiszen ő a legnagyobb állattartó és állatnevelő osztálya az országnak, melynek fontos érdeke, hogy ez a legalkalmasabb állatnevelő osztály minél több és minél jobb állatot neveljen, mert már az összes körülmények szinte parancsolólag lépnek fel a kisczudával szemben és megkövetelik ugy az ő, valamint a közszükség szempontjából, az állatok létszámának szaporítását.

Igen üdvös dolog az, ha a megyei egyesületek megtanítják a kisczudát arra, hogy milyen hasznos dolog az, ha külömbiséget tud tenni állat és állat között, mert a jó fajtaival sokszorosan fölemelheti jövedelmének és vagyonának értékét, csak hogy ennek az eszményi dolognak elérésére igen sok helyen hiányzik a legfontosabb alap — a legelő.

Sok példát tudnék erre felhozni; nem keresem azt a számtalan távollevőt, csak egyet említek itt fel, amely közvetlenül előttem fekszik most.

Balaton-Fonyód 1100 lelket számláló község, melynek rendkívül alkalmas fűrdőpartja, változatos kies fekvése, mely Kupavezer várhegy csücséről páratlan kilátást nyújt a magyar tengerre, 1500 fűrdő vendéget csal falai közé és ennek a községnek nincs egy talpalattal legelője.

A mezei munkán elősködő szegény nép a saját gyermekének sem adhat tejet, annál kevésbé a fűrdővendégeknek, a kik pedig tekintettel a Balaton partjának bársnyos homok talajára, a tó vizének csekély mélységére a parton, a vizének erősítő gyógyhatására, legtöbb esetben apró gyermekkel jelennek meg, kiknek élelmézésére a jöminőségű, tiszta tehentej elkerülhetlen szükséges táplálék. Élelmi és tápszereink között legfontosabb szerepet játszik a tej, mert a tejben feltalálhatók mindazon tápanyagok, melyek a legkönnyebben megemészthető módon mozdítják elő az emberi szervezet felépítését és fenntartását, a gyermektáplálkozást illetőleg bir ez különös fontossággal. A nagymérvű gyermekhalandóság annak tulajdonítható, hogy sok gyermeknek nélkülöznie kell a legfontosabb tápszert, a tejet.

Minduntalan megjelenik a húsbehozatal gazdasági rontó kísérlete, háborút üzenve neki az ő fölös nyomorúságának szaporítására, igazságtalan küzdelem ez a falvak legigazságosabb, melyet a tőkepenzesek és a spe-

kulans szocialista vezérek idéztek fel, hogy az ő hibáikról eltereljék a figyelmet. Az egyik az arany hatalmával, a másik a terrorizálás fegyverével rontja a nagy közönség helyzetét; az egyik a kartellekkel, a másik az örökös béremelésel csinálja a drágaságot és mindkettőt azt akarja, hogy a gazda nehéz munkájával termelt élelmiszereit haszon nélkül adja át nekik.

Minden állam törekszik saját mezőgazdaságát megoltalmazni, mert annak tönkreteljesítésével megáll az állam gépezete.

Egyik hathatós módja, hogy ezt elkerülhessük, községi közlogelők alakítása, ott ahol szükséges az államhatalom közbelépésével is.

Milyen szomorú dolog azt látni, hogy egy község, mint az említett Balaton-Fonyód, mely sem a maga, sem a határát megszálló egészséget kereső városi embereknek nem adhat tejet, nem termelhet a piac számára húst, mikor az körül van véve 40—50 ezer holdas terméketlen vízenyős berekkel, melynek kiszáritására szívesen vállalkozna.

Szegény ország ez, ahol szegény a gazda, olyan szegény, hogy még magának sem tud se húst, se tejet termelni, abban pedig majd azok sem fognak megélhetni, akik most az ő kárán gazdagodnak.

Ha legelő megszerzésével segíteni tud, segíteni akar a kormány, helyre állíthatja a békés harmóniát az állampolgárok rétegei között.

Az új kir. kath. főgimnázium.

(MM. dr.) Szeretettel és hálával emlékezünk a régi kir. kath. főgimnáziumra, mint olyan iskolára, a melyben a legnemesebb eszmék: vallás és hazafiság, Istenfélelem és hazaszeretet voltak a vezérigék. Az idő eljárt, felépült az új kir. kath. főgimnázium a Szirmai-utca, Szirmai-köz, Várdomb utcákra néző homlokzatokkal a Kálvária tőszomszédságában.

Tegnap volt a kétemeletes új épületnek az ideiglenes átadása, ideiglenesen, mert még nem készült el teljesen. Ez az alkalom aktuálisnak ígérkezik arra, hogy az új intézet ismertetését megkezdjük.

Az iskola monumentálisan szép, modernül, a legnagyobb kényelemre berendezett, úgy hogy vétkezik, aki gáncsolja. De gustibus non est disputandum, vannak, akik még szebbet, még különlegesebbet vártak, de ezek igen kevesen vannak, mert az általános vélemény, az arra hivatott ítélet megegyezik abban, hogy az új kir. kath. főgimnázium épülete kifogástalan.

Az intézet új helyiségeire nézve, de marad a régi szellemére.

Mint hajdan, úgy ma is: vallás és hazafiság, istenfélelem és hazaszeretet eszméi, vezérigéi az intézetnek. Ezek az eszmék az új gimnázium építkezésében kidomborodtak kifejezést nyerek.

Hinnünk kell: a magunk boldogságáért s a haza boldogulásáért! Hitetlen ország elvész. A hazafiság mindaddig szines frázis csupán, amíg a vallás nem-önt beléje tartalmat. Magyarország — Mária országa. Mária védte meg a magyar népet 1000 éven át, sokszorosan hatalmasabb külellenség ellen és önpusztító belviszály között. A legmaka-csabb hitetlen ember is gondolkodóba esik, ha látja, hogy ezer év fürgeteges viszontagságai között megmaradt a magyar, amíg a többi, számra hatalmas rokonnép nyom nélkül elpusztult. Kell, hogy a magyar nemzetnek különös pártfogója legyen. Igen is van pártfogónk, közbenjárónk, védő nagyasszonyunk és ez: Mária.

Ott is van a kir. kath. főgimnázium Szirmai-utcai főbejáratánál a hatalmas alkotás, remek Mária-szobor (Mária a kis Jézussal a karjain), hogy hirdesse azoknak, akiket illet, hogy a Boldogságos Szűz tisztelete és magyar hazaszeretet egy tőből szakad. Gondolja meg ifju és felnőtt, aki arra jár, hogy Mária kultusza szívünkhöz van nőve és a szeretetet hazánk iránt, a kedvet az élethez, a bátorságot a megpróbáltatásban a vallás szította bennünk. Ne felejtsük el soha, hogy Mária képe vezetett lobogóinkon a szabadságharc küzdelmeiben s tőle vártuk a segínyt a balsors idején. Amikor a kápolnai csatában összeesapott a két óriási lovasság, hogy döntő ütközetet vivjon, a magyar nemzet sorsának e válságos percében Kossuth Lajos, a protestáns férfiú is térdre borult és hő imában kérte Magyarország patronájának, a Boldogságos Szűz Mária-nak segítségét. És Mária megsegítette nemzetét. A magyar győzött.

És Mária megsegíti mindazokat, akik benne bíznak, pártfogásába menekülnek. Az ifju életének biztosabb utat nem készíthet, mintha Nagyasszonyunkat követi, mert csak a vallásos hazafiság jegyében biztosított Magyarország jövője. Így, ilyen érzelmekkel lépjen be és ki ifju és felnőtt a Mária szobor előtt haladva, akkor nemcsak követői, hanem hirdetői és apostolai is lesznek mindenütt a hazafias és vallásos eszmének.

A Szirmai-utcai főhomlokzaton, félmeletnyi magasságban látjuk ugyancsak Szt. Imre szobrát, amely hangosan beszél az ifjusághoz arról: mi az igaz hit és honszeretet, mire tanít az élet? Arról beszél, hogy vallásosság nélkül elvész az egyén önérzete, akaratereje; vallásosság nélkül széthull a család; egybekapcsoló szeretete; vallásosság nélkül megint az állam alapja. A hitelenség képezi a nemzetek és egyesek életében a züllés lejtőjét. A lelket a hitelenség teszi üressé; a szeretetet a hitelenség öli meg és helyébe rideg önzést táplál; az önbizalmat a hitelenség veszi el s ha bajba jutunk, kétségbeesésbe kerget; a hitelenség útja a bűn, az öngyilkosság, a viszály, az elégedetlenség.

Ebbe a főszebes és magasztos milieube harmonikusan illeszkedik be az a négy relief, amely Szűz Mária és szt. Imre szobor közt nyert elhelyezést. Szépen szerkesztett és ügyesen csoportosított mű e négy dombormű. Képleti alakokban ábrázolják a műveltség eredményeit: a tudományt általánosságban, a költészetet, az exact természettudományt és a művészetet.

(Folyt. köv.)

Egyházmegyei Sajtóalap.

A falvak izengetnek.

Kálmánd, Zajta, Peleske ismeretlen, egyszerű emberei kopogtatnak be hozzánk. Filléreiket küldik.

Nehéz munkában kifáradt kezek betüvetései néznek ránk egy gyűjtőívről, a melyet Zajtán, Peleskén hordozott meg egy fiatal tanítónő a pihenésnek szánt vakációban.

Kálmádon meg a hazatért diáksereg, tanítók, clericusok toborozták egybe a falu népét egy sajtóünnepre.

És a falvak nyáron, mikor a zizegő kálász muzsikál a szántón, mikor a kasza járja tarlóra a termésadó földet, mikor a faluk még álmukban is az asztagokat számlálják, a keresztet rakják, ime ezek a nagy munkában viaskodó falvak meghallják a sajtóügy buggó apostolainak hívását.

És a széles utcájú házsorok alacsony ajtai megnyílnak a gyűjtőívről járó tanítónő

kopogtatására... És a vasárnapi várt pihe-nőről lemondanak a kemény munkában megfáradt gazdák, hogy meghallgassák a sajtóünnep szónokait.

A mi ilyen nagy munkaidőben is érdeklő a falut, a mi még áldozatokra is bírja, mikor még pénzzükében van — annak jelentőségesnek, fontosnak kell lennie. Szükséges az.

Ezt olvassuk ki a gyűjtőív öregbetűs aláírásaiból, ezt a kálmándi sajtóünnep nagy sikeréből.

A meg nem rontott, őstisztaságu keresztény érzület ime inspirált biztossággal izeni nekünk a falukból:

— Áldozatok a sajtóért! Teremtsetek meg a keresztény sajtót!

* * *

Mult gyűjtésünk óta érkezett adományok:

A kálmándi sajtóünnep tiszta	
jövedelme	50 K — f
Juhász Erzsébet gyűjtőívén	10 K — f
Eddig begyűlt	9822 K 80 f
Eddig megajánlva	2358 K 42 f
Teljes összeg	12241 K 22 f

Főpásztorunk hazaérkezése. Boromisza Tibor dr. egyházmegyének püspöke a eueh. kongresszusról pár napi budapesti tartózkodás után e héten visszaérkezik székelyrére.

Prosynodalis vizsgálat. A lelkészi vizsgálatra jelentkezett Barth Mihály e hó 10. és 11. a prosynodalis vizsgálatot sikerrel letette.

Változások a Jézus-társaság vezetésében. A Jézus-társaság magyar tartományának új tartományi főnöke van. Speiser Ferenc atyát, ki eddig a kapornoki ház-főnöke volt, nevezte ki e díszes állásra a rend Rómában székelő generálisa. Bus Jakab, az eddigi tartományi főnök Budapesten fog munkálkodni. Kapornokra ház-főnöknek a városunk ajtatos hívói közt kedves jószágáról ismeretes Fiala János atya megy, az ő helyét pedig a szatmári házban Bóta Ernő foglalja el, ki eddig Budapesten működött.

Csomay Imre szobra. A szatmári függetlenségi párt egykori elnökének szobrát plasztikus művészettel mintázta meg Hölzel Albin akad. szobrász. A szobor díszmagyarban ábrázolja a függetlenségi eszmék lelkes bajnokát. Csomay Imre alakja nemes pózban áll előttünk, a mint épen beszédbe kezd. A gyönyörűen sikerült szobrot művésze sokszorosítani fogja, s így hozzáférhető lesz azok számára, a kiket kegyeletlen emlékek fűznek Csomay Imréhez.

A Széchenyi-utca. „Szatmárnak talán legszebb, legrendezettebb utcája a Széchenyi-utca, amelyben a püspöki palota ékeskedik, vele szemben pedig a káptalani lakok. Szép, széles utca, közepét keramit teszi kényelmessé a kocsi részére, a járda szélét lombos akácok árnyékolják. Teljesen megértjük, hogy nappal a sötétség szelleme az ur ezen utcán, de azt már nem méltányoljuk, hogy a sötétség éjszakára is kiterjed. Csak imitt-amott pislog benne egy-egy árva villanylámpa és bizony-bizony bátorosan benne a járás. Akiket arra kényszerít éjszaka az utjuk, nagyon szükségesnek tartják, hogy legyen világosság a szent utcában. Egyelőre legalább éjszaka legyen világosság.”

Igy ír az egyik helyi lap. Hogy melyik? Mindjárt lehet tudni. Az, a melyik a kultura terjesztésén úgy dolgozik, hogy — mozt állít

Pártoljuk a hazai ipart!

KEPES SÁNDOR

Minden magyar ember szent kötelessége a hazai ipar pártolása.

Első Magyar Andesit Sirkőgyárában SZINÉRVÁRALJÁN osakis hazai termékeket dolgoznak fel.

A legkifogástalanabb kivitelben készíti a legkülönbözőbb alakú pyramisokat, obeliszket, keresztet, emléktáblákat, sírfeleket, mezei keresztet, kápolnákat, mauzeumokat stb.

MODERN BERENDEZÉSŰ GÉPTEREM A CSISZOLÁS RÉSZÉRE. Fiók-üzlet: Szatmár, Attila-u. 4.

föl. Tetszik tudni, a moziba dül a kulturéhes nép, és ott hátborzongató rémdrámákkal, Nic Carter hősi alakjával, füstölő revolverekkel, ügyes kis gyilkosságokkal és a cloaca egyéb förtelmeivel kinevelődik — kulturemberré. E mellett jól jár a mozi is, mert a bedült, kimivelendő nép (legtöbbje örmestertől lefelé, a kiket persze művelni kell) — fizet. Mindennap fizet. Sokat fizet. — Hát rosszul is teszi a — Széchenyi-utca, hogy convictust épít, a tanítóképzőt helyezi el, iskolákat emel. Mintha nem volna jobb üzlet — a mozi. Azaz, hogy a világságot jobban terjeszthetné a népművelő mozikkal, mint a népbutító iskolákkal. Ez már csak világos — a kazármorál szempontjából.

Bankok fuziója. Vasárnap a „Magyar Bank“ és „Bankegyesület“ fuzionált „Magyar Bankegyesület R. T.“ czimen. Az egyesült intézet igazgatóságába bevásztattak: dr. Reizer György elnök, Bertha Károly és Grósz Dániel alelnökök, Márkus Pál, Feldmann Samu vezető igazgatók, Bíró Lajos, Friedmann Adolf, Izsák Simon, Kellner Kálmán, Klein Lipót, Lichtmann Benő, Messinger Lajos, Melchner József, Sámuel Jakab, Sámuel Noé, Shwartz Móricz és Weisz Gábor. Az intézet ügyészei dr. Grosz Albert és dr. Rác Miklós lettek. — Ugyancsak vasárnap egyesült az „Agrárbank“ és a „Szatmárvidéki Takarékszövetkezet“ „Agrárbank részvénytársaság“ névvel, amelynek elnöke ifj. Mándy Bertalan lett. Az igazgatóság tagjai: Asztalos József, Oszter Károly, Kun Aladár, Miliczter Lévi, Dr. Klein Samu, Kiss Vilmos, Markos György, Lichtmann Vilmos dr. Hirsch József, Makay Miklós, dr. Papp Ottó, dr. Kovács Andor, Miliczter Sándor, Kanovich László vezérigazgató.

A Szatmári Jótékony Nőegylet tevékeny és lelkes alelnökét özv. Jékei Károlyt névünnepe, Mária napján, meleghangú üdvözlő levéllel kereste fel, hogy buzgó munkásságáért tiszteletüket és szerető ragaszkodásukat tolmácsolják.

Az ideai termés. A földművelésügyi miniszterium a búzáról, rozsról, árpáról, a zabról, valamint a tengeriről és a burgonyáról most tette közzé legújabb becslését. E jelentés szerint a várható hozam búzából 46,656.830, rozsból 13,644.422, árpából 15,195.479, zabból 11,514.718, tengeriből 48.614.653, burgonyából 52,013.789 métermáza. — A legutóbbi becslés szerint a búzából 46, a rozsból 13.5, az árpából 14.6, a zabból 11.6, a tengeriből 51.03 és a burgonyából 53.8 millió métermázsa becsülte a miniszterium a hozamot. Tavaly búzából 47.6, rozsból 12.8, árpából 16.02, zabból 13.01, tengeriből 34.9, burgonyából 42.4 millió métermázsa termelt.

A fölállítandó cukorgyár. A szatmárvármegyei gazdaközönség nagy számban jelent meg f. hó 11-én délelőt a városháza nagytermében a cukorrépatermelők értekezletén. Kende Zsigmond es. és kir. kamarás elnök, rámutatva a cukorrépa termelésre, mint vármegyénkben feltétlenül szükséges művelési ágra, majd a Budapestről jelen volt szakértők tájékoztatták a jelenlétet, hogy ha a gazdaközönség 400 ezer métermázsa cukorrépát termel az 1913. évben, akkor a Szatmári Cukorgyár Részvénytársaság a gyárat felépíti. A gyár fölállítása tehát a vármegye gazdaközönségének ez évi répatermésétől függ.

A vármegyei szövetkezetek gyűlése. Az „Északkeleti Vármegyei Szövetkezetek Szövetsége, mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja“ 1912. évi szeptember hó 24-én Szatmáron, a városháza nagytermében délelőt 10 órakor tartja meg évi rendes közgyűlését, a melyen a szövetkezeti ügyek letárgyalása után előadásokat tartanak Gönczy Antal gk. esperes és Károly Ferenc ombodi hitelszövetkezeti könyvelő.

Hol van a legtöbb elválás. Evvel a szomorú kérdéssel foglalkozik Kopenhága statisztikája. E szerint a legtöbb elválás Svájcban fordul elő, ahol 1000 lakosra 43 elválás esik évenként. Svájc után jön Franciaország, ahol 1000 lakosra esik 33 elválás, Szászországban 32, Dániában 27, Poroszországban 23, Angliában 17, Norvégiában 15, Hollandiában és Belgiumban 14, Bajorországban 13, Svédországban 10, Ausztriában 8 és Finnországban 6. Hát Magyarországon? Azt

mondotta valaki, hogy több az elválás, mint a házasságkötés. Természetesen ez lehetetlen. De jellemző hazánk erkölcsére. Sajnos, a polgári házasság behozatala óta majdnem napirenden van az elválások száma. Miért? Mert a házasságok legnagyobb része nem szeretetből, hanem csak érdekből kötöttik.

Fizetési képtelenség. Kardos Győző szatmári kereskedő fizetési képtelen.

Szakvizsgák Az erdőéri és vadéri szakvizsgák ez évben október hó 14-én kezdődnek Máramarosszigeten; aki ilyen szakvizsgát tenni akar, az iránti kérvényét e hó 30-áig nyújtsa be a máramarosszigeti kir. erdőfelügyelőséghez.

Adómentes cukor méhek etetésére.

A folyó év tavaszán beállott utófagyok az ország jelentékeny részében tönkretették a mézelőnövényeknek, különösen az akácznak a virágzatát. Ennélfogva nemcsak az ideai mézszűret maradt el, hanem a méhesládok is oly gyenge állapotban jutnak betelelés elé, hogy félni lehet attól, hogy legnagyobb részük táplálék hiányában el fog pusztulni. Ennek megakadályozására a pénzügyminiszter megengedte, hogy az „Országos Magyar Méhészeti Egyesület“ igazolása alapján méhek etetésére a jövő év március hónap 15-ig, összesen 5000 métermázsa nyers cukor adómentesen a méhészeknek kiszolgáltassék. A kiszolgáltandó adómentes nyers cukor ára métermázsként 31 korona. Ezen adómentes cukor beszerzésére és felhasználására vonatkozó részletes utasítás, valamint a kérvényeknek mintája az Országos Magyar Méhészeti Egyesülettől, (Budapest, IV. Veres Pálné-utca 40. szám) díjtalanul megszerzethető.

Kedves meglepetés — egy sikerült fénykép, aminőt élthű és művészi kivitelben készit Scherling Antal festő és fényképész új, modernül berendezett műtermében Pannonia udvarán földszint.

Takarítónő jó helyet kaphat. *Férjes, gyermektelen munkabíró nő takarításért és mosásért előnyös feltételek mellett lakást kaphat. A kiadóhivatal a jelentkezőknek megmondja, hogy mikor és kéhez kell fordulniok.*

A szatmári Kath. Kaszinó vendéglőse lemondván, a november 1-én megüresedő bérletre az elnökség pályázatot hirdet. A bérlet feltételei a Kath. Kaszinóban szerdánként a. u. 5 órakor meglekinthetők.

Szatmármegye augusztusbau. Pénteken tartotta meg rendes havi közgyűlését Szatmármegye közigazgatási bizottsága Csaba Adorján főispán elnöke alatt. Az alispáni jelentés szerint a m. kir. belügyminiszter a hozzá befolyt országos adományokból a panyolai árvizkárosultak javára ismét 2000 korona összeget utalványozott, mely összeg kiosztása iránt a fehérgyarmati főszolgabíró már intézkedett. — Augusztus havában utlevélért 272-en folyamodtak, ebből 202 utlevél adatott ki, visszavándorolt 38 állampolgár. — A főorvosi jelentés szerint augusztus hó folyamán dr. Blum Ödön egészségügyi főfelügyelővel, mint a miniszterium kiküldöttével, a főorvos beutazta a vármegye több járását és városát, leginkább a kolera elleni védekezés tárgyában kiadott rendeletek végrehajtásának felülvizsgálata céljából. A hiányok azonnal pótolttak. Bejelenti még a főorvos, hogy augusztus hó folyamán 8 gyógyszerért vizsgált meg. — Augusztus hónapban egyenes adóban befolyt 259675 K, hadmentességi díjban 3080 K, bélyeg- és jogilletékekben 64923 K, végül fogyasztási és utadóban 15404 korona. — A közigazgatási előadó jelentése szerint augusztus hó folyamán a hűvös, esős időjárás következtében, a gazdasági helyzet kedvezőtlenül alakult. A eséplés kései és a termés sok helyen beázott. Az őszi termések eredménye véglegesen meg nem állapítható, de hogy a vármegye nagy részében a közepes átlagon

alul fog maradni, az már konstatálható. A tavaszi kalászosok általában rosszul sikerültek, ez a sors érte a gyümölcsöket is. A hideg időjárás a tengeri és szőlő beérését is veszélyezteti. — Az állategészség kedvezőtlen volt. Lépfene miatt 10, veszettség miatt 3, takonykor miatt 1, rühkór miatt 7, sertés-orbáncz miatt 79 községben áll fenn a zárlat. — Az ügyész jelentése szerint az egész hó folyamán letartóztatva volt 164 férfi és 31 nő. Az egész hó folyamán szabadult 151 férfi és 24 nő. A hó utolsó napján letartóztatva maradt 13 férfi és 7 nő. A fehérgyarmati kir. járásbírósi fogházból egy vizsgálati fogoly megszökött, e hó végéig kézrekeríthető nem volt.

Legényegyesületi multság. Az ungvári Kath. Legényegyesület okt. 6-án színelőadással egybekötött multságot rendez.

Halálozások. Kutka Géza vm. árvaszéki ülnök szívzselhűdésben hirtelen meghalt Máramarosszigeten 36 éves korában. — Paulowszki Bódogaz 1848—49. szabadságharc egyik vitéz katonája elhunyt Szinérváralján. — Özv. Maár Józsefné sz. báró Schöll Antónia életének 87-ik évében, a halotti szentségek ájtatos felvétele után jobblétre szenderült Nagybanján. — Czárich Jánosné, kataszteri becselő biztos özvegye 84 éves korában meghalt Nagybanján. — Volosin Antal felsőkalocsai g. kath. lelkész elhunyt. — Cornidesz György kincstári főerdőtanácsos, 68 éves korában Ungvárt elhunyt. — Benkő Pál benei ny. áll. tanító életének 49-ik évében Benében elhunyt. — Gröhl Ilonka, id. Gröhl József nyugalmazott uradalmi intéző és földbirtokos leánya, életének 40-ik évében Gencsen elhunyt. — Jeney Géza, Szatmárvármegye volt főszámvevője, Debreczen város főszámvevője váratlanul elhunyt.

Házasságok. Tichy Antal máv. mérnök egybekelt Bartók Bellával Debreczenben. Az esketési szertartást a Svetics-intézet kápolnájában Varjas Endre végezte. — Marsovszky Lajos kir. törvényszéki bíró egybekelt Pataky Eugénia áll. tanítónővel Munkácsen. — Almer Lajos kereskedő házasságra lépett Muzsnay Ferencz kir. főmérnök leányával Nagybanján. — Namyszlov Károly munkásbiztosító pénztári irodatiszt, egybekelt Menykő Erzsivel, Menykő Mihály ugvári tanító leányával.

Eljegyzés. Torjay István törvényszéki jegyző eljegyezte Rác Manyikát Máramarosszigeten.

Az Ecsedi-láptársulat terve. A tavaszi hirtelen olvadáskor a belvizcsatornák nem tudván gyorsan levezetni a csapadékvizet a Szamos magas vizállása miatt, évről-évre a keleti csatorna alsó vidékén mintegy százezer hold első osztályu termő föld van állandóan kitéve az elárasztás veszélyének. A társulat ennek megszüntetésére Szatmár és Erdőd környékén mintegy 1000 holdnyi területet akar kérni az érdekeltektől, hogy az olvadás ideje alatt 3—4 napon keresztül e területen gyűjtse össze a csapadékot és megmentsen 100 000 holdat. A társulat e hó 12-ére Nagymadarász községbe tárgyalást tűzött ki az érdekeltekkel való egyezkedés céljából. A társulat részéről jelen volt Domahidy Elemér debreczeni főispán, Szuhányi Ferencz orsz. képviselő, Péchy László igazgató főmérnök és Papp János szakaszmérnök. Szatmár városát Ferencz Agoston tanácsos képviselte. A gróf Károlyi uradalom képviselőjében Rébay Dezső jószágigazgató és Farkas Antal dr. ügyvéd volt jelen, azonkívül ott volt a madarászi birtokosság teljes számban. Az érdekeltek a társulat terveivel szemben egyértelemben arra az állásra helyezkedtek, hogy gondoskodják a társulat olyan megoldásról, ami nem kívánja Szatmárnémeti város, a Károlyi uradalom és Nagymadarász község ezer hold földjének feláldozását. Amennyiben pedig az ügy kiszajátításra menne, nyujtsa a társulat teljes kártalanítást.

Az ideai bortermés. A szőlészeti és borászati felügyelők jelentése szerint a beregszászi kerületben (Berég, Ung- és Szabolcs) augusztus utolsó napjaiban az egészséges szőlő kedvező fejlődésnek indult, azonban augusztus végén igen erős jégverés

volt, mely a beregszászi és nagymuzsalyi szőlő 66 százalékát, a szerednyei szőlő 25 százalékát tette tönkre. Közepes, részben közepesen aluli termés várható. Számottevő borkészlet nincs. Az új bor iránt élénk érdeklődés mutatkozik. A szatmári kerület (Szatmár-, Szilágy- és Ugocsa) felügyelőjének jelentése szerint Szatmárvármegye hegyvidékén s Szilágyvármegye tasnádi járása községekben a szőlő igen szépen fejlődik, úgy hogy Szatmárvármegye hegyvidékén a nagybányai járás községek kivételével jó, a szilágyvármegyei tasnádi járásban közepes termés várható. A borkészlet igen élénk. Mustért 36—50 koronát ígérnek.

Kitüntetett gazdasági eselések. A m. kir. földmívelésügyi miniszter hosszas és becsületes hűséggel eltöltött időn keresztül teljesített szolgálatokért a következő gazdasági eseléseket tüntette ki: Varga István porcsalmi, Pinyén László vámfaluj, Csernyei József szatmárcsekei, Buchman Mátyás szamoslukácsii, Puskás János szamoszegi, Vastag Ferenc esengeri, Keresztesi Adám nagydobosi, Szabó Gáspár győrteleki, Rogozán Pintye lénárdfalui, Buttyán Miklós nagybányai, Bakó Sándor irinyi, Erdődi Mózes szamosangyalosi és Selyebi Mihály ököritői lakosokat.

Bucus Ungváron. Szombaton bucsu volt az ungvári kálvárián a sz. kereszt felmagasztaltatásának emlékére. A kedvezőtlen időjárás dacára a hívek tömegesen jelentek meg a bucsun.

Lelekési kinevezések. Pap Antal munkácsi püspök kinevezte Sereghy Myron helyettes. lelekészt parochusnak, Sereghy Sándor alapkezelőségi szántistét az ungvári siketnéma-intézethez hitoktatónak, Sereghy László püspöki iktatót fogalmazónak és megbízta Barna Miklós püspöki levéltárost az iktatói teendők végezésével.

Kitüntetett gazdasági tudósító. A m. kir. földmívelésügyi miniszter egri Bónis Károly kölesei földbirtokost, gazdasági tudósítót számos éven át kifejtett buzgó működéséért elismerő oklevéllel tüntette ki.

Fogyasztási szövetkezet. A Hangya fogyasztási szövetkezetének megoszlásáról szóló kimutatását most tette közzé; e szerint az országban 1179 szövetkezet működik. Legtöbb van Biharban (100), legkevesebb Kisküküllőben (1).

Reform a bazilitánál. A bazilita rend Firczak Gyula megboldogult püspök buzdítására határozta el, hogy bizonyos reformokat visz be életébe. Így ezután csak érettségivel veszik fel a jelölteket, akik az ungvári teológiát fogják végezni. A tehetségesebb jelölteket a római és az innsbrucki teológiára küldik, akik pedig tanárokká is ki akarják magukat képezni, a budapesti tudományegyetemre mennek. A rend ungvári új kolostorának felszentelése november havában lesz.

Birtokvásárlás. A „Nagykároly és Vidéki Takarékpénztár” 225,00 korona áron bírói árverésen megvette a Govrik Sándor érszakácsi birtokát. A birtokra Balácsi Miklós zilahi főmérnök utójánlatot adott be.

Számonkérőszék. Szatmármegye főispánja a vármegyei tisztviselők félévi tevékenységének megvizsgálása céljából október hó 5-én számonkérőszéket tart.

Beszámoló. Károlyi József gróf, Nagykároly országgyűlési képviselője beszámolóját folyó hó 29-én vasárnap fogja megtartani, mely beszámolóra Budapestről több képviselő is lekíséri Károlyi József grótot, így Apponyi Albert gr. és Károlyi Mihály gr. is. A beszámoló a vármegye független kerületei 50—50 tagu bizottsággal képviseltetik magukat. Arra tekintettel, hogy nagy néptömeg gyűl egybe a vármegyéből a beszámoló, azt a szabadban, Polgári Olvasókör kerthelységében fogják tartani.

A munkácsi internátus alapkövetétele. Csütörtökön volt a főgim. internátus új épületének alapkövetétele. Az ünnepélyen, mely a Himnusz-szal kezdődött, a katonaság, hatóságok, az iskolák és egyesületek képviselték magukat, s ott volt az ifjuság is. Bohner Jákó főgim. igazgató, mint a kultuskormány képviselője és a tanker. főigazgató megbízottja, üdvözölte me-

leg szavakkal a hatóságok képviselőit és a közönséget, Bihari Ferenc internátusi igazgató emelkedett hangú beszédében vázolta az internátus keletkezésének és fejlődésének történetét. Az eszmét a főgim. tanári kara pendítette meg, s az ő kezdeményezésére alakult az ifj. segítő egyesület is, mely társadalmi gyűjtés útján gondoskodott a 15, majd 30 szegény tanuló ellátásáról. Nedeczey akkori országgyűlési képviselő közbenjárására 1902-ben az állam vette át kezelésbe az internátust. Zichy János gróf kultuszminiszter ez évben az új internátus építését 350000 korona költséggel elrendelte. — Aztán a szokásos kalapácsütések következtek, s aztán az ünnepség a Szózat elénekelésével véget ért.

Wallon Henrik Fia utódaí Duha Tivadar és Géza fűszer, csemege, bor és lisztáru üzletét ajánljuk a főtisztelendő papság figyelmébe. Templomi gyertyák olajok legolcsóbb beszerzési forrása. Szatmár-Németi, Kazinczy-utca 2.

Kolozsvári szappanok!
Automobilolaj és benzin
fényképészeti cikkekben nagy választék.
Bródy Béla Diana-drogeriája
Szatmár, Hám János-u.

ISKOLA

Pályázati hirdetések egyszeri közlésének díja 5 K

A nm. Vallás- és Közoktatásügyi Miniszterium 2103—1912. e. sz. körrendelete alapján készült:

Elemi iskolai végbizonyítvány } Ara
Ismétlőiskolai } 7 fillér.
Törzskönyv az elemi iskola hatodik évfolyamát végzett tanulókról. Küliv, ára 9 fill.
Beliv, (egy iv 12 tanuló részére) ára 9 fill.
Törzskönyv az ismétlő iskolai tanfolyamot végzett tanulókról. Küliv, ára 9 fill.
Beliv, (egy iv 12 tanuló részére) ára 9 fill.

Kapható a Pázmány-sajtóban Szatmáron.

Tanítók mint egyéves önkéntesek. Mult számunkban fölvetettük a kérdést, ki fizeti a tanítók helyetteseit abban az évben, melyben a tanítók az új véderőtörvény értelmében mint egyévi önkéntesek fognak szolgálni. Azt a felvilágosítást nyertük, hogy az egy évi katonai szolgálatot teljesítő tanítók nem tarthatnak igényt az egész évi fizetésre. Ugyanolyan elbírálás alá esnek, mint a katonáskodó egyéb állami tisztviselők. A törvényes két havi szünetre eső fizetést megkapják, de a 10 hónapi munkaidőnek megfelelő díjazást nem. Az iskolafentartókra tehát semmi új teher nem hárul. A tanítók katonáskodás tartamára kötelesek ugyan helyettes tanítót beállítani, de azt a rendes tanító 10 havi fizetéséből díjazhatják. — A katonaságnál eltöltött évet a szolgálati évekre betudják és a nyugdíjnal tekintetbe veszik.

Szatmármegye iskoláiról a kir. tanfelügyelő a pénteki közg. bizottság gyűlésén adta elő jelentését, a mely szerint a vallás és közoktatásügyi miniszter a Kányaházán felállítandó állami iskola építési költségeire 22478 koronát, a komorzánra 33523 koronát, a tyukodira új iskola építésére 43487 koronát, a szamoskóródra 52250 koronát, az érendrédi iskola kibővítésére 2841 koronát engedélyezett. Az állami tanítók részére a családi pótlék kiutalványozása folyamatban van.

GÁL JENŐ mérnöki irodáját Berossényi-utca 33. szám alá helyezte át Telefon szám 189.

TOLYHOSI

Hadgyakorlatok után.

Egy európai öltözékű indián kopogtatott be a szerkesztőségbe.

— Hát ez ki? — kérdeztük magunkban. Mikor aztán észrevettük, hiszen ez lapunk barátja, a ki nagygyakorlatokon volt és most jött haza a manőverről.

— No, uraságod, nagyszerűen fest. Hiszen egészen megváltozott. Ilyen egy kultur-ember? Egy ügyvédjelölt? Ez arcbőr? Ezek kezek?

Suttogva kérdezte:

— Kérem, nem vagyok valahol még piszkos? Most jövök a gőzfürdőből. Az éjjel jöttem meg a hadgyakorlatról. Az utolsó öt napon át egy pillanatig se vethettem le az uniformist. Nem akartak beereszteni a fürdőbe. De jött egy főhadnagy, az is épen ilyen volt. Azt megismerték, ő aztán beprotogált engem is. Az utolsó héten nem mosakodtunk. Ez disznóság, de így van.

— Hát nem volt víz?

— Egy csepp sem. A falvakban a kuktából még a sarat is kivédelték előlünk az elöttünk járó csapatok.

— Hát akkor mit ivott?

— Csak feketekávé. Ha tudnák azt, mi a katonának ez az ital. De szerencsére katonáknál a feketekávé is csak víz, s így vég-eredményben mégis csak vizet ittam.

— De hiszen egy hónapon át volt oda. Ha nem volt víz, hogyan és ki mosott indiánságodra?

— Ki? Hát én magam? Erre patentot is fogok kérni. Az „önmosóda”. Annyit izadtunk, hogy a saját izzadságunk kimosta mindenünket. Pfuj! De azért jó volt.

— Hát a kosztolás?

— No kérem, Succi le van pipálva. Az hozzánk képest egy nagyétű svandler. Az csak fekszik és koplal, de mi harmincz kilométereket sétáltunk és nem ettünk negyvennyolcz órán át.

— Harmincz kilométert?

— Annyit. Az nekünk olyan volt, mint mikor kísértálnak itt Szatmáron a vasutig. Rettenetes utakat tettünk meg.

— Kinos lehetett. Persze sokan kidőltek?

— Sokan? Tudják mi az a sanitát-gyakorlat? Nem tudják. Mikor markirozzák a katonák az elesést, aztán ezédulát kapnak, ki hol sebesült meg. No most nem kellett markirozni. Ugy hevertünk az árkokban, szántásokban, országuton, hogy Vereságiban háboruképei esendéletek ezekhez képest.

— A kezével mi történt?

— Semmi. Csak soha uri társaságba nem mehetek többé. De nem baj, ebből még hasznom van. Most elmehetek minden iparoskongresszusra féláron. Nekem csak azt el lehet hinni, hogy kezmtűves vagyok.

— Hol lakott?

— Az egyik faluban két éjjel aludtam egy tehénistállóban. A második éjjel kiettek alólam a tehének a szénát, ott nem maradhattam. Volt kávéház a faluban, gondoltam, elhállok a billiárd-asztalon. De nem volt billiárd-asztal csak sakkábla. Hát azon aludtam. Mint kigyóember.

— Hm. Így bizony nem lehetett kellemes. De hát miért volt az idén ilyen keserves?

— Tudják, kérem, ez japán szisztéma. A gyakorlatokat japán mintára csináljuk, hanem azért, ha rákerül a sor, futni mégis csak orosz szisztéma szerint fogunk. Jaj, de miket beszéltek, még kiírják.

— Legyen nyugodt, ha ujság mond el ilyesmit, arra ügyis rámondják, hogy hazugság.

Nyomatott a Pázmány-sajtóban Szatmáron, Iskola-köz 3. sz.

1412—1912. végrh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szatmárnémeti kir. törvényszék 1912. évi 15886. V. számú végzése következtében Dr. Fekete Dezső ügyvéd által képviselt Forgalmi Bank r.-t. javára 2000 K s jár. erejéig 1912. évi Julius hó 15-én fogantatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 3939 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: ékszerek nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a szatmárnémeti kir. járásbíró 1912-ik évi V. 1568. számú végzése folytán 2000 kor. tőkekövetelés ennek 1912. évi június hó 27. napjától járó 6% kamatai, és eddig összesen 147 K 16 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Szatmáron, Deák-téren, a Mertz József házában leendő megtartására **1912. évi szeptember hó 20-ik napjának d. u. 2 órája** határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Szatmáron, 1912. évi szeptember hó 7. napján.

Ádám Albert,
kir. bírósági végrehajtó.

1703—1912. végrh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel köz hírré teszi, hogy a szatmárnémeti kir. járásbíró 1912. évi 14842. V. számú végzése következtében dr. Biró Elemér ügyvéd által képviselt A Szatmári Leszámitoló és Takarékegyet mint szöv. javára 5000 kor. s jár. erejéig 1912. évi június hó 30-án biztosítási végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 3867 K 50 fillérre becsült következő ingóságok, u. m.: ékszerek nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a szatmári kir. járásbíró 1912. évi 5. számú végzése folytán 5000 korona tőkekövetelés, ennek 1912. évi június hó 26 ik napjától járó 6% kamatai, és eddig összesen 242 K 80 fillérben bíróság

már megállapított költségek erejéig Szatmáron, Deák-téren 16 sz. a. leendő megtartására **1912. évi szeptember hó 20. napjának d. u. 1/2 3 órája** határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Szatmáron, 1912. évi szeptember hó 7. napján.

Ádám Albert,
kir. bírósági végrehajtó

A Neuschlosz-féle**NASICI**

tanningyár és gőzfűrésztársaság

susine-gjurgjenovaci

parkettgyára

ajánlja kiváló minőségű

szlavoniai

tölgyfából termelt

PARKETTAIT

első- és másodrendű választékban, a legszolidabb napi árakon. Értekezni lehet a r.-t. szatmári üzletvezetőségével, a gőzfűrésztelep irodájában.

TELEFON 28.

Honvéd-utca 2. sz. a.
van Bőthe Ilonka
modern női varrodája.

Menyasszonyi

kelengye

200 K-tól

2000 K-ig

SPITZ
BÉLA

női s uri divatruházában

SZATMÁR-NÉMETI

Hám János-u. 1.

színház mellett.

Vidékre

mintákat küldök.

Villanyos erőre berendezett hentesáru-gyár.		Árjegyzék		Telefon 85.	
		BÖLÖNYI LÁSZLÓ		Helybéli megrendelések hazaszállítva.	
		MÉSZÁROS és HENTES, FRISS és FÜSTÖLT HUSNEMŰEK ÜZLETÉBŐL			
		SZATMÁR, Széchenyi-utca 7. szám.			
Az árak változás esetén kötelezettség nélkül, készpénz vagy utánvétellel értendők.					
5 kilós postarendelmény pontosan eszközöltetik.					
Friss husok.	K	f		K	f
1 ko. marhahus pecsenye	1	68	1 ko. debreczeni páros	2	20
1 " " levesnek	1	60	" " lengyel kolbász	2	1
1 " sertéshus	1	76	" " sonka kolbász	2	1
1 " borjúhús	2	00	" " krakói	2	1
1 " bányahús	1	00	" " krinolin	2	1
1 " juh-hús	1	00	" " parizer	2	1
1 " friss hús olvasztani	1	76	" " máj. sajt.	2	1
1 " " szalona	1	76	" " disznófej sajt.	1	80
1 " " bőrnélkül	1	76	100 pár virsli tormás	10	—
1 " friss kolbász borsos	1	76	100 pár frankfurti	16	—
1 " fokh. citromos	2	—	100 drb. salvaládé	10	—
1 " friss zsír	1	76			
Kolbász árak.			Füstölt árak.		
1 ko. szalámi	6	—	1 ko. sonka páczolt	2	80
1 " füstölt magy. kolb.	2	20			
			100 ko. fehér szalona	192	—
			1 ko. paprikás stráf	2	40
			" " kolozsvári szelet	2	40
			" " füstölt szalona	2	20

Tisztelettel: **Bölonyi László.**

Szolid munka! Pontos kiszolgálás!

100.000

lábat tesz tönkére a szűk cipő. Aki ennek ellensége, önmagának meg jó barátja, az rendelni fog izlése szerint cipőt

Walek János

cipész mesternél.

Szatmár, Széchenyi-u. 7.

(Bölnyi-féle ház.)

Pázmány-Sajtó

✱ villamos erőre berendezett könyvnyomda ✱

Szatmár, Iskola-köz 3.

Készít mindennemű nyomtatványokat izléses kivitelben és mérsékelt árak mellett.

Raktáron tartja a következő elemi iskolai nyomtatványokat:

Felvételi napló az elemi mindennapi iskolák és a velük kapcsolatos általános és gazdasági ismétlő-iskolák, továbbá a felső népiskolák, a polgári iskolák és a polgári iskolákkal kapcsolatos női keresk. tanf. számára, a/2 minta. A belv. 24 tanuló számára **05**
A belv. 32 tanuló számára **05**

Előmeneteli és mulasztási napló az elemi mindennapi iskolák és a velük kapcsolatos általános és gazd. ismétlő iskolák számára, b/2. minta. A belv. 4 tanuló számára **05**

Felvételi napló óvodák részére **05**

Leltári napló, 1 iv **08**

Haladási napló, kötve **2.-**

Látogatási napló, kötve **2.-**

Iskolai napló, kötve **2.-**

Népiskolai értesítő-könyvecske havi beosztással 1 drb **16**

Népiskolai értesítő könyvecske negyedévi beosztással 1 drb **16**

Népiskolai (elemi) bizonyítvány 1 példány **04**

Tanítói és kántortanítói díjlevél (uj minta) 1 iv **08**

Nyugta, 1 iv **04**

Próbalapok (korrekták) magyar és diktandó vonalzással, csinos nyomdai kiállításban, **100 példány** **1.-**

Népiskolai költségvetés, 1 iv **06**

Javadalmi jegyzőkönyv, 1 iv **08**

Pénztári napló, (kül- és belv.) 1 iv **08**

Pénztári főkönyv. (Rendes évi számadás.) 1 iv **08**

Jelentés az esperesi hivatalhoz. Uj minta. (Cir. 1883. V. és 1884. I.) 1 iv **08**

Postakönyv, kötve **1.80**

Iktatókönyv, kötve **2.-**

200 drb hivatalos boríték nyomtatással **3.-**

200 drb levélpapír nyomtatással **3.-**

100 iv finom fehér írópapír **1.40**

100 iv fogalmi papír **1.-**

Itatós papír, nagy ívekben, 1 iv **10**

Minden 10 koronán felüli megrendelést portómentesen szállítunk.

Park és kertrendezéshez

magas törzsű gyökermes bokorrózsák és rózsafák

Bertha Károly műkertésznél

Szatmár, Dinnyéskert 6.

Telefon 27. VIRÁGÜZLET: Telefon 27.

Deáktér 3. szám.

Előkelő izléssel és hatáson összeállításban

élővirág-diszmnunkák

minden időnyben.

Disznövények, pálmák, virágok, szobanövények cserépekben. A legváltozatosabb kivitelű csokrok minden alkalomra a letelegánsabb összeállításban. A legegyszerűbből a legdiszesebb kivitelig

KOSZORUK

gyorsan és jutányosan készítenek. Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan elintézik.

SÜRGÖNYCZIM:

Bertha kertész Szatmár.

Óriási választékban érkeztek

a legjobb gyártmányú utazóbőröndök és kosarak, valamint férfi és női harisnyák, séta pálcák és minden néven nevezendő díszmű és norinbergi játék, üveg és porcellán nagy választékban

Blatniczky István

Szatmári Bazárjában

KAZINCZY-UTCZA 10.

Üzlet áthelyezés.

Győry Károly

üveg és porcellán üzletét Deák-tér 9. sz. alá, saját házába helyezte át.

Telefon - szám 232.

VOGL ADOLF

templomi felszerelések műintézete HALL, Innsbruk mellett (Tirol.)

Készít oltárokat, szószékeket, keresztutakat, templom- és gyónószékeket, valamint imazzámolyokat minden stílusban.

Szállít **egyházi szobrokat** fából, olajfestéssel és aranyozással mindenféle nagyságban. — **Dombormű faragvány képeket** (mint pl. 14 stációképet.) **Krisztus szobrokat**, kereszttel vagy annélkül, úgy egyházi mint magán használatra; készít ugyanilyen szobrokat missio-keresztek vagy utak mentén álló keresztekre. — **Bethlehemi jászolok** bő választékban. — Kérdezősködésekre azonnal kimerítően válaszol. Rajzokkal, fényképmásolatokkal és illusztrált árjegyzékkel készségesen és díjtalanul szolgál.

Inglük József

polgári-, papi- és egyenruha-üzlete

Szatmár Deáktér. Városház-épület.

Több egyenruházati intézet szerződött szállítója.

Készít mindennemű **polgári öltönyöket, papi reverendákat**; mindennemű öltöny készítésnél a fősulyt az **elegáns szabás és finom kivitelre** fektetem, a mellett teljes kezességet vállalok szállítmányaim valódi színe és tartósságáért.

Allandó nagy raktár honi és angol gyártmányú szövetekben. Elsőrangú egyenruházati és hadi felszerelési intézet. Üzletem **nagy forgalma** által áruimat **olcsóbb ár mellett szállíthatom**, mint bármely más czég.

Átalakítások gyorsan és olcsón eszközöltetnek.

Kérem annélfogva engem becses megrendeléseivel megtisztelni; biztosítom, hogy a legcsekélyebb megrendelésnél is a legnagyobb megelégedésére fog szolgálni.

INGLIK JÓZSEF,

szabómester.

**Iskolakönyvek,
Imakönyvek,
Folyóiratok,
Díszművek,
Üzleti könyvek,
Könyvtárak,
Albumok**

kötését és aranyozását, ugyisint rajzok kasírozását, passepartoutok, papír-reklámláblák aranyozását, pontos és tartós kivitelben, szolid árak mellett készít

Gárdos Ferencz

könyvkötészet

Szatmár-Németi, Deáktér 7.

Halmi-ház.

Az 1911-i szatmári kiállításon jó munkáért BRONZÉREMMEL kitüntetve.

Ma már mindenki tudja, hogy lakást, butorozott szobát, üzlet és gyárhelyiséget bérelni, kiadni, ingatlant úgy a fővárosban, mint a vidéken venni, eladni csak HUSZÁR A. hirdetési irodája útján lehet. Budapest, V. Zrínyi-utca 1. Gresham-palota. Legmegbízhatóbb vállalat. Elsőrangú ajánlatok.

Blatniczky János

elsőrangú kályhás-üzlete.

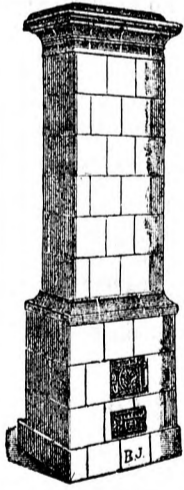
Lakás: Raktár:

Bercsényi-utca. Petőfi-utca 3.
(Saját ház) (Népbank-épület)

A legrégebb kályhás-üzlet Szatmáron.

Fennáll 14 év óta.

Szolid árak.

Pontos kiszolgálás.

Készít a legkényesebb izlésnek is megfelelő mindenemű porcellán és cserépkályhákat, takaréktűzhelyeket, kandallókat, fürdőkádakat és falburkolatot. Ugyanezekből állandóan nagy raktárt tart.

Csakis elsőrangú kályhás munkásokat alkalmaz és minden munkát a saját vezetése alatt végez úgy helyben, mint a vidéken.

Régi kályhák új szerkezetre való átalakítását jutányos áráért vállalja.

ROZSNYAY és JÁSZAY

**műszerészek
varrógép és kerékpár
RAKTÁRA,
mechanikai gépjavitó
MŰHELYE**

**SZATMÁR - NÉMETI,
Hám János-utca 12.**

(Bejárat Rákóczi-utca felől.)

Varrógép, írógép, gramofon és fegyver javítást szakszereűen, gyorsan és pontosan eszközünk. — Raktáron tartjuk a legjobb minőségű varrógépeket úgy házi, mint ipari célra. Minden rendszerű varrógépekhez tük kaphatók.

Magyarország legrégebbi egyházi szerek és zászlók gyára.

OBERBAUER ALAJOS UTÓDA

Alapított
1863-ban.

GYÁR ÉS RAKTÁR:
BUDAPEST, V., VÁCZI-UTCZA 41. SZÁM.

ÖTSZÖR
kitüntetve.

Czégtulajdonos: Kronberg József a Ferencz József-rend lovagja, Klotild főhercegné szony 6. és kir. fensége és Magyarország herceg-prímás Ur Ó-Eminentiájának udvari szállítója.

Egyházi és egyleti zászlók,
érc- és faárak.

Arjegyzekek és költségtervezetek
díj- és bérmentesen küldetnek.

A budapesti, váci, központi és egyházmegyei, valamint a nyitrai, pécsi, székesszevári, győri és gyulafehérvári öltőregységek, továbbá a kassai egyházmegyei műszaki iroda és a es. és kir. hadsereg szerződött szállítója.

Telefon 167-34.

Ajánlja: miseruha és egyházi szerelvényekből dusan föl-szerelt nagy raktárt, mely bővelkedik gót-, román- és reneszánsz-stíli ruhákban, valamint pontifikáló szerekben, stb. stb.

Telefon 3-72.

TOKAJ-HEGYALJAI BOROK

KIZÁRÓLAGOS ÁRUSÍTÁSA

Hám János-utca, (dr. Vajay-palota),

hol a legkitünőbb saját termésű, legtisztábban kezelt: kizárólag tokaji boraink kaphatók alanti minőségben:

Kitünő izű tokaji asztali bor	literenként	K 1.10
Kitünő izű édeskés tokaji asztali bor	"	K 1.20
Kitünő izű tokaji peccsenyebor	"	K 1.40
Kitünő minőségű tokaji szomorodni bor (1910. évf.)	"	K 1.60
Kitünő minőségű tokaji szomorodni (1908. évfolyam)	"	K 2.—
Kitünő minőségű tokaji szomorodni (1904. évfolyam)	"	K 3.—
Asszu- és gyógyborok 1/2 literes palaczkokban,		
1904. évi 3 puttonos asszu	"	K 3.—
1909. évi 5 puttonos asszu	"	K 5.—

A borok eredeti töltésűek és azok tisztán kezelt jó minőségűek és valódiságáért felelősséget vállalunk.

Vidéki megrendelések a pénz előleges beküldése vagy utánvét mellett gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Meggyőződésképpen sziveskedjék egy próba palaczk megvételével kísérletet tenni.

Tokaj-hegyaljai borüzlet Hám János-utca,
dr. Vajay-palota.

WALTHER GIDA

katholikus czég, az arany érdemkereszt tulajdonosa

ÜVEGFESTÉSZETE

velencei és üveg mozaik intézete

Budapest, VIII., Conti-utca 25.

Telefon 70-01

Készít művészi kivitelű festett

TEMPLOMABLAKOKAT,

velencei és üvegmozaikot

a legegyszerűbbtől a leggazdagabb kivitelig jutányos ár mellett.

Legutóbb készült munkák: Veszprémi székesegyház 32 ablak. Hódcsági templom Bácsm. 15 nagy ablak. — Szigetvári templom 10 ablak. — Sátoralja-Ujhely 8 nagy ablak. — Sárospataki főtemplom 12 nagy ablak. — Szabadkai, pécsi, bátfai és kőhalmi Szent Ferencz-rendi templomokban 47 nagy ablak. — Budapesti örökimádási templom 4 nagy ablak és 28 kisebb szőnyeg ablak. — Továbbá a nemessáduvári, hosszurúti, futaki, esztergomi, dési és besztarcebányai püspöki és vártemplomi, valamint az ungvári, vetési, csanálói és góboi templomok festett ablakai.

Színes minta rajzokat díjmentesen küldök. — Számos kitüntetés és elismerés a készített munkák után. — Kivánatra saját költségemen a helyszínére utazom.

